

«Η Πούλια και ο Αυγερινός» από το βιβλίο «Λαϊκά παραμύθια της Ζακύνθου», εκδ. Τρίμορφο 2012

Μια φορά κι έναν καιρό ήταν ένας βασιλιάς και μια βασίλισσα και είχανε ένα κοριτσάκι και το λέγανε Πούλια κι ήταν όμορφο πολύ σαν τ' άστρα και το φεγγάρι μαζί. Μια μέρα πέθανε η μάνα της Πούλιας κι ο βασιλιάς και το κοριτσάκι του βυθίστηκαν στη θλίψη. Μα ο χρόνος λένε πως είναι ο καλύτερος γιατρός κι έτσι γιάτρεψε και τον πόνο του βασιλιά, τον πήρε μακριά και τον ταξίδεψε πέρα από τις θάλασσες. Μετά από καιρό, παντρεύτηκε μια άλλη γυναίκα, που όμως δεν αγαπούσε την Πούλια. Τη ζήλευε που ήτανε όμορφη και ακτινοβολούσε το πρόσωπό της μέρα τη μέρα όλο και πιο πολύ. Κι όσο ολόδροσο και μοσχομυριστό γινότανε το κοριτσάκι, τόσο μαραινόταν η φθονερή βασίλισσα κι ολοένα σκεφτόταν πως θα μπορέσει να το βγάλει από τη μέση τ' ολάνθιστο αυτό λουλούδι.

Μία ημέρα, είπε στον βασιλιά η βασίλισσα: «Δεν πουλάμε, λέω, την Πούλια, να πάρουμε φλουριά πολλιά, που είναι τόσο όμορφη;» Με τα πολλιά ο βασιλιάς, για να μην τρώγεται η βασίλισσα, το πήρε απόφαση και την έβαλε στο κατώ και για κάμποσες μέρες, την τάζε σύκα, καρύδια και λογής λογής γλυκίσματα και καλούδια, για να παχύνει, να την μοσχοπουλήσουν. Τα 'βλεπε η Πούλια όλα αυτά και δεν ήξερε γιατί της κάνουν τόσα. Τα 'βλεπε και ο Αυγερινός, που 'ταν γιος της δεύτερης γυναίκας του βασιλιά και απορούσε. Αγαπούσε πολύ την Πούλια, την αδερφούλα του.

Άκουσε μια μέρα που 'λεγε η μάνα του στο βασιλιά πως ήρθε η ώρα να πουλήσουνε την Πούλια. Πάει και

πιάνει τότε ο Αυγερινός μια γριά γειτόνισσα και της λέει πως η μάνα του κάνει σχέδια να πουλήσει την αδερφή του. “ Πες μου κυρούλα μου καλή, τι να κάνω, για να γλιτώσει η αδερφούλα μου;” “ Άκουσε παιδί μου”, του λέει εκείνη. “Τη μέρα που η μάνα σου θα βγάλει την Πούλια για να την πουλήσει, εκεί που θα τη χτενίζει, να της αρπάξεις τις κορδέλες που βάζει στα μαλλιά της και να φύγετε. Άμα σας φτάσει η μάνα σου, να τις πετάξεις πίσω, κι έπειτα, άμα δεις πως σας ζυγώνει πάλι, να πετάξεις το χτένι πίσω σου.” Του ‘δωσε και λίγο αλάτι σ’ ένα χαρτί και του ‘πε: “ Άμα λάβεις ανάγκη, τελευταίο να πετάξεις το αλάτι.”

Μια και δυο ο Αυγερινός φεύγει και πάει στο παραθύρι, που ‘τανε η αδερφή του και αφού όλα της τα φανερώνει, στο τέλος της λέει: “Μη φοβηθείς κι εγώ θα σε γλιτώσω. Τη μέρα που θα σε βγάλει η μάνα μας να σε χτενίσει, εγώ θα σου πάρω τις κορδέλες σου και συ θα με κυνηγάς να μου τις πάρεις. Όσο για τ’ άλλα, μη σε νοιάζουν, είναι δική μου δουλειά.”

Μόλις η βασίλισσα έβγαλε την Πούλια να τη χτενίσει, έτρεξε ο Αυγερινός και άρπαξε τις κορδέλες της. Εκείνη έκανε πως τον κυνηγούσε γύρω- γύρω στο σπίτι. “ Έλα πίσω, μάτια μου, και σου αγοράζω άλλες”, της έλεγε η βασίλισσα. “ Δεν τις θέλω”, έκανε τάχα η Πούλια θυμωμένη. “ Εγώ θέλω τις δικές μου”. Με τα πολλά εφτάσανε στο περιβόλι κι ο Αυγερινός της έλεγε: “ Αν με φτάσεις, πάρε τις. ” Έκαναν τάχα πως παίζουνε και βγήκανε στο δρόμο. Όταν ξεμάκρυναν πολύ από το σπίτι, είπε ο Αυγερινός στην Πούλια: “ τρέχα, Πούλια, όσο μπορείς, να φύγουμε.” Η βασίλισσα άρχισε ξοπίσω τους να τρέχει και να λέει: “ Ελάτε πίσω, παιδιά μου. Ελάτε πίσω, καμάρια μου.” Τα παιδιά βουλώσανε τ’ αυτιά τους, να μην την ακούνε και συνέχισαν το δρόμο τους, ώσπου κουράστηκαν απ’ το πολύ το τρέξιμο. Τότε ο Αυγερινός πέταξε τις κορδέλες της αδερφής του, να μην τους

πιάσει η βασίλισσα που τους κυνηγούσε και στη στιγμή έγινε απέραντος κάμπος πίσω τους. Όμως η μητριά μετά από λίγο, κόντεψε να φτάσει πάλι τα παιδιά. Τότε ο Αυγερινός πέταξε πίσω τους το χτένι και στη στιγμή έγινε ένα δάσος απέραντο. Κάτσανε λίγο τα παιδιά να ξαποστάσουν κάτω από τις φυλλωσιές των δέντρων. Αλλά, η μητριά φάνηκε ξανά και κόντευε πάλι να τα πιάσει. Τότε ο Αυγερινός πέταξε πίσω του το αλάτι και ευθύς αηλώθηκε μια απέραντη λίμνη γύρω τους. Έπεσε μέσα η μητριά, μα δεν μπορούσε να περάσει.

Στο μεταξύ, τα παιδιά έφτασαν σ' ένα λιβάδι κι ο Αυγερινός δίψασε. "Πούλια, διψώ." "Κάνε λιγάκι υπομονή, ως που να φτάσουμε σε κανένα πηγάδι." "Δε βαστάω, Πούλια. Διψώ." Στο δρόμο που πηγαίνανε, βλέπει μια πατημασιά από ένα μοσχάρι. "Πούλια, θα πιω." "Όχι, γιατί θα γίνεις μοσχάρι." Εκεί που πηγαίνανε στο δρόμο, βλέπει πάλι μια πατημασιά από ένα αρνί. "Πούλια, θα πιω. Δε βαστάω." "Όχι, γιατί θα γίνεις αρνάκι." Μα πριν προλάβει να τον κρατήσει η Πούλια, έσκυψε κι ήπιε νερό κι έγινε αρνάκι.

Πήρε λοιπόν η Πούλια το αρνάκι της και δρόμο πήρε, δρόμο άφησε, έφτασε στο βασιλικό πηγάδι. Έβγαλε νεράκι καθαρίο και δροσερό, ήπιε εκείνη, πότισε και τ' αρνάκι της. Κοντά στο πηγάδι υπήρχε μία γούρνα και κοντά στη γούρνα ένα κυπαρίσσι. Ανέβηκε η Πούλια απάνω στο δέντρο και το αρνάκι έβοσκε εκεί γύρω, στα χόρτα. Σε λίγο, φέρνουνε τα άλογα του βασιλιά να τα ποτίσουν. Είδαν εκείνα όμως, τον ίσκιο της Πούλιας μέσα στη γούρνα και από το φόβο τους δε θέλανε να πούνε. Σκύβει και ο βασιλιάς μέσα στη γούρνα και τι να δει! Μια κόρη όμορφη να κάθεται πάνω στο κυπαρίσσι. Χίλια καλά της είπε, χίλια καλά της έταξε, μα εκείνη δεν κατέβηκε. Τότε ο βασιλιάς πάει και πιάνει μια γριά εκατοχρονίτισσα που από τα πολλά τα χρόνια που 'χε στην πλάτη της, ήτανε σοφή, και της λέει: " Αν είσαι

ικανή να τήνε κατεβάσεις από το κυπαρίσσι, εγώ θα σε γεμίσω φλουριά κι όλου του κόσμου τα καλά.” Πήρε η γριά η εκατοχρονίτισσα μια σκάφη κι ένα κόσκινο με μεγάλες τρύπες, που τα χρόνια τα παλιά το ληγανε κρισάρα, πήρε κι ένα γουρούνι και λίγο αλεύρι και πήγε κοντά στη βρύση για να ζυμώσει. Έβαλε ανάποδα τη σκάφη και την κρισάρα και έβαλε κι ένα γουρουνάκι κοντά στο αλεύρι. Έπειτα, έκανε τάχα πως θέλει να ζυμώσει.

Σαν την είδε η Πούλια, από ‘κει πάνω στο δέντρο που ‘τανε καθισμένη, της είπε: “Αλλιώς, γριά, το κόσκινο, αλλιώς και το σκαφίδι, και βαλ’ το γουρουνάκι σου, να μη σου τρώει τ’ αλεύρι.” Της λέει η γριούλα: “ Παιδάκι μου, κατέβα παρά κάτω και δεν σ’ ακούω.” “ Ω! Θα ‘ναι κουφή η κακομοίρα, και δεν ακούει”, σκέφτηκε με το νου της η Πούλια και κατέβηκε παρά κάτω. “Αλλιώς, γριά, το κόσκινο, αλλιώς και το σκαφίδι. και βαλ’ το γουρουνάκι σου, να μη σου τρώει τ’ αλεύρι.” Της αποκρίνεται πάλι η γριούλα: “τι λες παιδάκι μου; Κατέβα παρά κάτω και δεν σ’ ακούω. Και με τα πολλά, η γριούλα κατάφερε να την κατεβάσει κάτω. Το βασιλόπουλο που ‘τανε κρυμμένο εκεί κοντά, ευθύς την άρπαξε, την έβαλε πάνω στ άλογο του και την πήγε στο παλάτι. “Το αρνάκι μου, το αρνάκι μου”, φώναζε η Πούλια. Αμέσως ο βασιλιάς πρόσταξε και της φέρανε το αρνί στο παλάτι. Μόλις όμως την είδε η βασίλισσα, τη ζήτησε πολύ, γιατί ήταν εφτά φορές πιο όμορφη από κείνη!

Μια μέρα, που έλειπε ο βασιλιάς με το βασιλόπουλο, η Πούλια έκανε περίπατο με τη βασίλισσα μέσα στο περιβόλι και θαύμαζε τα όμορφα δέντρα και τα πουλιά τριγύρω που λέγανε τραγούδια θαυμαστά. Όμως, εκεί που περνούσανε δίπλα στο πηγάδι, έδωσε μια η βασίλισσα στο κορίτσι και το πέταξε μέσα. Το βράδυ, σαν γύρισε το βασιλόπουλο, έψαξε από ‘δω, έψαξε από ‘κει, ρώτησε και τη μητέρα του να μάθει που είναι η

Πούλια. “Δεν ξέρω”, αποκρίθηκε εκείνη θυμωμένη. Στο μεταξύ, το αρνάκι γυρόφερνε όλη την ώρα στο πηγάδι και βέλαζε: “Μπεέ! μπεέ! Πούλια, θα με σφάξουν. Μπεέ! μπεέ! Πούλια τροχίζουν τα μαχαίρια! Μπεέ! μπεέ! Πούλια, μου βάζουν το μαχαίρι στο λαιμό.” “Θεέ μου, δωσ’ μου τη δύναμη να βγω από ‘δω, να σώσω τον αδερφό μου”, λέει η Πούλια και μεμιάς δίνει μια και πετάγεται έξω από το πηγάδι. “Το αρνάκι μου, το αρνάκι μου”, φωνάζει η Πούλια. “Σώπα, κυρά μου”, της λέει ο βασιλιάς “και θα σου αγοράσω άλλο.” “Δεν το θέλω το άλλο. Εγώ θέλω το δικό μου.” Το ψήσανε το αρνάκι και κάτσανε να το φάνε. Η Πούλια δεν άγγιξε καθόλου από το φαγητό αυτό, παρά μάζεψε όλα τα κόκκαλα, τα ‘βαλε σε μια στάμνα και τα ‘θαψε μέσα στο περιβόλι.

Μόλις ξημέρωσε, βρήκε να ‘χει φυτρώσει εκεί που ‘χε θαμμένα τα κόκκαλα, μια νερατζιά όμορφη και φουντωτή μ’ ένα νεράτζι απάνω. Σαν το ‘δε η βασίλισσα, ζήτησε να το κόψουν. Μια και δυο, πάει το βασιλόπουλο να το κόψει, κι ευθύς το κλωνάρι με το νεράτζι ψηλώνει τόσο, που δεν το φτάνει κανείς. Πάει κι ο βασιλιάς και το κλωνάρι ψηλώνει, ψηλώνει, τόσο που να μην μπορεί να το φτάσει. Πάει στο τέλος κι η βασίλισσα να το φτάσει, μα το κλωνάρι με το νεράτζι, ψηλώνει, ψηλώνει μέχρι τον ουρανό και τ’ άλλα κλωνάρια χύνονται να της βγάλουν τα μάτια. “Θα δοκιμάσω κι εγώ”, είπε η Πούλια. “Τόσοι πήγανε και δεν το φτάσανε. Μα αν θέλεις, τράβα κι εσύ να δοκιμάσεις την τύχη σου.” Πάει η Πούλια και το κλωνάρι με το νεράτζι πέφτει στα χέρια της. Κι ευθύς μια φωνή απ’ το νεράτζι της λέει: “Πούλια, πιάσου σφιχτά, θα ανέβουμε ψηλά.” Και το κλωνάρι με το νεράτζι ψηλώνει, κι ολοένα ψηλώνει μέχρι που φτάνει απάνω στον ουρανό και ακούγεται η Πούλια από ‘κει πάνω να λέει:

“Έχε γεια, καλέ μου πεθερέ. Έχε γεια, και σε σένα, καλό μου βασιλόπουλο. Στον κόσμο σας άλλο να ζήσω δεν

μπορούσα. Από τα χέρια της κακιάς μητριάς, έπεσα στα χέρια της κακιάς πεθεράς. Άλλο να κάνω, δεν μπορώ παρά να φύγω μακριά από 'δω κι ίσως βρεθούμε κάποτε ψηλά στον ουρανό.”

Και υψώθηκε η Πούλια με τον αδερφό της που 'χε μεταμορφωθεί στο κλώνάρι με το νεράτζι, πάνω στον ουρανό, κι έγιναν δυο αστέρια λαμπρά, η Πούλια και ο Αυγερινός.

Ο Αυγερινός είναι το πιο γνωστό και το πιο αγαπημένο αστέρι των ανθρώπων από τα χρόνια τα παλιά. Είναι το πρώτο άστρο που βλέπει ο χωρικός το δειλινό, όταν τελειώνει τη δουλειά της μέρας και πάει στο ζεστό του σπίτι ν' αναπαυτεί και το τελευταίο που αντικρύζει στον ουρανό, όταν τα χαράματα πια, ξεκινάει με τη δουλειά της μέρας της καινούριας. Κάποιοι το λένε “άστρο της αυγής” κι αν τύχει να το δείτε στον ουρανό, θα ξέρετε τώρα, πως κάποτε ήταν βασιλόπουλο αθηθινό που γλίτωσε από τα βάσανα την αδερφή του.

Ψέμματα κι αλήθεια, έτσι λεν'τα παραμύθια. Κι αν τίποτα δεν είχε συμβεί, δε θα είχαμε τίποτα να πούμε...

Διασκευή, εικονογράφηση: Ζωή Νικητάκη